אף הוא נמי דלא קבעי ליה וקתני פטור מפני שהוא נדון בנפשו לא שורו דומיא דידיה מה הוא דקבעי ליה אף שורו דקבעי ליה היכי משכחת לה א"ל רב אויא הכא במאי עסקינן בשור פקח שעלתה לו נשיכה בגבו וקא בעי למקלייה ואיגנדר בקוטמא ומנא ידעינן דלבתר דקלייה קמגנדר בקוטמא ומי איכא כי האי גוונא אין דההוא תורא דהוה בי רב פפא דהוה כיבין ליה חינכיה עייל [ס] ופתקיה לנזייתא ושתי שיכרא ואיתסי אמרו רבנן קמיה דרב פפא מי מצית אמרת שורו דומיא דידיה והא קתני שורו שבייש פטור והוא שבייש חייב שורו דומיא דידיה נתכוון לבייש היכי משכחת לה כגון שנתכוון להזיק [ס] דאמר מר נתכוון להזיק אע"פ שלא נתכוון לבייש רבא אמר מתניתין בשוגג וכדתנא דבי חזקיה [ס] דתנא דבי חזקיה [1] מכה אדם ומכה בהמה מה מכה בהמה [א] לא חלקת בה בין שוגג בין מזיד בין מתכוון לשאין מתכוון בין דרך ירידה לדרך עלייה לפוטרו ממון אלא לחייבו ממון אף מכה אדם [ב] לא תחלוק בו בין שוגג למזיד בין מתכוון לשאין מתכוון בין דרך ירידה לדרך עלייה לחייבו ממון אלא לפוטרו ממון אמרו ליה רבנן לרבא מי מצית מוקמת לה בשוגג והא מפני שנדון בנפשו קתני הכי קאמר כיון דבמזיד נדון בנפשו והיכי דמי דקא בעי לאפרו השתא בשוגג פטור: **מתני' [ג] שור שהיה רודף אחר שור אחר והוזק זה אומר שורך הזיק וזה אומר לא כי אלא בסלע לקה המוציא מחבירו עליו הראיה [ד] היו שנים רודפים אחר אחר זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק שניהם**

חף הוא נמי דלא קבעי ליה. לאפרו ומקלקל הוא וקתני פטור מתשלומין. אלמא מיזם מיתה ליכא: **חף שורו דקבעי ליה.** לאו דוקא לאפרו לא בעי ליה נמי חייב לשלם אלא על כרחיה תרוייהו במדה מילתא מוקמינן הכי לחיובא והכי לפטורא להכי משמע מתני' דבמקום שהן חייב זה פטור לפי שורו גלח קבעי ליה לא מתורץ יפ חייב על מעשה שורו ופטור על מעשה עצמו להא מיהו בלאו הכי בעי ליה מחייב בתשלומין: **בשור פקח.** שהשור מכה: **ומנא ידעינן.** דלהכי לריכין לאוקמיך לשמועינן מתני' דלא"ג דמייב כי היא גוונא מיפטר בתשלומין הוי שור חייב לפי שמתמ לפי' מריה נמי מיחייב מי לא ידעינן ליה לאוקמיך לאפרו ואין כאן יפ חייב על מעשה שורו ופטור על מעשה עלמו: **חינכיה.** שיניו: **ופתקיה לנזייתא.** לתף כפוי הכלי שהשכר מתוכו: **שורו.** דפטור דומיא דחיובא דידיה היכי משכחת לה הא חיובא דידיה ליתא גלח בתתכוון לבייש ושור אין בו בעת להתכוין לבייש: **ומאי משכחת לה לגון שנתכוון שור לזויקי.** דגבי שלא כי היא גוונא מחייב לשומרין דלאחר לאחר מר כו': **רבא אמר.** לעולם מתני' בגלח קבעי ליה לאפרו והיכי דפטור מתשלומין לאו משום דליכוי ביה חיוב מיתה דהא מתני' בשוגג נמי ליכא חיוב מיתה מיתוקמא דפטור מתשלומין כדתני דבי חזקיה: **מכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת.** הוקשו יחד למה מכה בהמה לעולם משלם ואפי' בשוגג כדאמרי' (לעיל דף כו.) שלא יעלה על הדעת לעולם אף מכה שלא בשוגג לפטוריה קרא מתשלומין דכתיב יומת לעולם פטור ואפילו בשוגג הוקיל ובמזיד אייבא מיתה: **דרך עלייה.** שהרגו בלאחר יד בהריגתו הגרזן דקיימא לן (מכות דף ז:) לפטור מגלות אף"ם פטור מתשלומין הלכך גבי חילול שבת נמי אפי' בשוגג פטור מלשלם: **ר"ג הכי קאמר כיון דבמזיד נידון בנפשו.** והיכי דמי בלאפרו השתא בשוגג פטור: **מתני'** שור שהיה רודף אחר שור והוזק זה אומר שורך הזיק וזה אומר לא כי אלא בסלע לקה: **היו שנים רודפין אחר אחר.** ושלשתן של שלשה גבי שור שניהם

מפני שנדון בנפשו. ר"ת פי' דלא מיחייב אלא בשוגג דמזיד נדון בנפשו ומיתה בידי שמים היא ולא מיחייב ממון ולא מצי לאפרו השת